

Spis treści

Wstęp	9
Rozdział 1. Procesy globalizacji i potrzeba koordynacji polityki makroekonomicznej względem rolnictwa	15
1.1. Potrzeba badań makroekonomicznych w gospodarce żywnościowej	15
1.2. Globalizacja jako wyzwanie współczesnej cywilizacji	18
1.3. Potrzeba wzajemnych dostosowań w procesach globalizacji	20
1.4. Makroekonomiczne uwarunkowania rozwoju sektora rolnego	23
1.4.1. Mechanizm rynkowy a dyskryminacja rolnictwa	23
1.4.2. Oddziaływanie polityki gospodarczej na rolnictwo	28
Rozdział 2. Polityka rolna i jej instrumenty w wybranych krajach wysokorozwiniętych przed zakończeniem Rundy Urugwajskiej GATT	46
2.1. Geneza, cele i ewolucja Wspólnej Polityki Rolnej w krajach Unii Europejskiej przed 1995 rokiem	46
2.1.1. Sektor rolny w gospodarce Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej	46
2.1.2. Ewolucja Wspólnej Polityki Rolnej do Reformy MacSharry’ego	52
2.2. Znaczenie sektora rolnego w gospodarce Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej a polityka wsparcia rolnictwa	56
2.2.1. Miejsce sektora rolnego w gospodarce Stanów Zjednoczonych. . .	56
2.2.2. Polityka rolna w Stanach Zjednoczonych przed zakończeniem Rundy Urugwajskiej	61
2.3. Polityka wsparcia i protekcji wobec sektora rolnego w Japonii	69
2.3.1. Znaczenie rolnictwa w gospodarce Japonii	69
2.3.2. Polityka rolna w Japonii przed Rundą Urugwajską	74
2.4. Sektor rolny i polityka rolna w Australii i Nowej Zelandii	80
2.4.1. Miejsce sektora rolnego w gospodarce Australii	80
2.4.2. Polityka rolna wobec australijskiego sektora rolnego	83
2.4.3. Rolnictwo w gospodarce Nowej Zelandii	86
2.4.4. Przemiany w polityce rolnej Nowej Zelandii	88
2.5. Podobieństwa i różnice w modelach rozwoju rolnictwa	90

Rozdział 3. Runda Urugwajska GATT i jej wpływ na instrumenty wsparcia rolnictwa	98
3.1. Przebieg Rundy Urugwajskiej GATT i jej postanowienia	98
3.2. Problematyka rolna na forum GATT a postanowienia Rundy Urugwajskiej dotyczące spraw rolnictwa oraz środków sanitarnych i fitosanitarnych	103
3.2.1. Znaczenie problematyki rolnej w negocjacjach na forum GATT	103
3.2.2. Postanowienia Rundy Urugwajskiej dotyczące spraw rolnictwa oraz środków sanitarnych i fitosanitarnych	108
3.3. Implementacja Porozumienia w Sprawie Rolnictwa w krajach członkowskich WTO	117
3.3.1. Dostęp do rynku	117
3.3.2. Wsparcie wewnętrzne	129
3.3.3. Subsydia eksportowe	138
3.3.4. Wdrażanie Porozumienia w Sprawie Stosowania Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych	143
3.4. Nowe tendencje w polityce rolnej krajów OECD	147
Rozdział 4. Dostosowania polityki rolnej do postanowień Rundy Urugwajskiej GATT w wybranych krajach wysokorozwiniętych	158
4.1. Ewolucja polityki rolnej w Unii Europejskiej	158
4.1.1. Reforma MacSharry'ego i Agenda 2000	158
4.1.2. Reformy rolne UE w nowym tysiącleciu	172
4.2. Polityka rolna w USA po Rundzie Urugwajskiej	175
4.2.1. Reforma Farm Bill 1996	175
4.2.2. Współczesne reformy rolne w USA — Farm Bill 2002 i Farm Bill 2008	184
4.3. Polityka rolna w Japonii wobec postanowień Rundy Urugwajskiej	190
4.4. Ewolucja polityki rolnej w Australii i Nowej Zelandii	195
Rozdział 5. Ocena Rundy Urugwajskiej GATT w zakresie problematyki rolnej i projekcja zmian w polityce rolnej krajów wysokorozwiniętych	203
5.1. Ocena skutków Porozumienia w Sprawie Rolnictwa i propozycje dalszej liberalizacji handlu produktami rolno-żywnościowymi	203
5.1.1. Rola doboru okresu bazowego w procesie implementacji Porozumienia	203
5.1.2. Krytyka regulacji w zakresie dostępu do rynku, wsparcia wewnętrznego i subsydiów eksportowych oraz propozycje zmian	205
5.1.3. Znaczenie instrumentów sanitarnych i fitosanitarnych	211
5.2. Negocjacje w sprawie rolnictwa na forum WTO po zakończeniu Rundy Urugwajskiej	214
5.2.1. Runda z Doha i pierwsze próby podpisania porozumienia	214
5.2.2. Konferencja Ministerialna w Cancun	217
5.2.3. Niepowodzenie Konferencji w Hongkongu i próby zakończenia Rundy z Doha	219

5.3. Modelowanie liberalizacji wymiany handlowej artykułami rolno-żywnościowymi w krajach wysokorozwiniętych	222
5.3.1. Wprowadzenie do modeli równowagi ogólnej i częściowej	222
5.3.2. Wyniki symulacji liberalizacji wymiany handlowej artykułami rolno-żywnościowymi z zastosowaniem modelu AGLINK	225
Rozdział 6. Potrzeba dostosowań Wspólnej Polityki Rolnej po 2013 roku	242
6.1. Globalne uwarunkowania WPR po 2013 roku	242
6.1.1. Uwarunkowania popytowe	242
6.1.2. Prognozy zmian cen i podaży na światowych rynkach rolnych	245
6.1.3. Uwarunkowania środowiskowo-klimatyczne	249
6.1.4. Postęp technologiczny i innowacje	251
6.2. „Health Check” jako zapowiedź zmian WPR po 2013 roku	252
6.2.1. Przyszłość systemu dopłat bezpośrednich	252
6.2.2. Wsparcie rozwoju obszarów wiejskich przez mechanizm modulacji	256
6.2.3. Rezygnacja czy reorientacja instrumentów wsparcia rynkowego	259
6.2.4. Zarządzanie ryzykiem	261
6.3. Polska jako beneficjent obecnej i przyszłej WPR	265
6.3.1. Analiza wydatków budżetowych na sektor rolny	265
6.3.2. Rozliczenia Polski z UE	269
6.3.3. Wyniki polskiego rolnictwa na tle UE	271
Podsumowanie	275
Summary	282
Aneks	283
Bibliografia	308
Słowniczek	319